

Forsvarsministeren

STORTINGET

Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

26/00781-2

25.02.2026

Svar på brev fra kontroll- og konstitusjonskomiteen - vedrørende anskaffelse av munnbind til Ukraina

Jeg viser til brev fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité fra 10. februar 2026 med henvisning til mitt svarbrev fra 22. januar om saken om anskaffelsen av munnbind til Ukraina (Watchbird-saken).

Under følger svar på komiteens spørsmål:

- 1. Kan statsråden redegjøre for hvilke konkrete habilitetsregler og interne retningslinjer som gjelder for FFI i samarbeid med private aktører?*

Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) ansatte er i likhet med øvrige statsansatte omfattet av forvaltningslovens regler om habilitet. Ansatte og ledere skal opptre upartisk og unngå situasjoner som kan svekke tilliten til deres vurderinger. FFI har i tillegg til de generelle reglene i staten om habilitet hatt en egen veileder fra 2006. I veilederen stilles det tydelige krav til etisk adferd i tjenesten og oppmerksomhet på habilitet i sitt samarbeid med industrien, leverandører, oppdragsgivere og andre eksterne. I veilederen presiseres det blant annet at ansatte må melde fra når eksempelvis nære relasjoner, eierskap eller økonomiske bindinger kan komme i konflikt med FFIs interesser eller svekke instituttets faglige integritet.

FFI har informert departementet om at arbeidet med habilitet har blitt styrket siden 2024 og 10. februar 2026 lanserte FFI en ny håndbok for holdning, etikk, ledelse og verdier (HEL-V).

- 2. Basert på redegjørelsen fra FFI, vurderer statsråden at FFIs habilitetsregler er fulgt i denne saken?*

FFI har oppgitt til departementet at det er foretatt konkrete habilitetsvurderinger ifm. FFIs samarbeid med Watchbird AS. FFI opplyser at samarbeidsavtaler etter deres syn er inngått i samsvar med gjeldende retningslinjer og at det ikke er avdekket habilitetsutfordringer hos egne medarbeidere.

Det er FFI og hver enkelt ansatt som må gjøre egne inhabilitetsvurderinger og passe på at de er innenfor lover og relevante retningslinjer. Departementet har likevel, basert på informasjon mottatt fra FFI vurdert om det kan synes å foreligge brudd på reglene om habilitet etter forvaltningsloven. Departementet kan ikke se at det er tilfellet, basert på mottatt informasjon.

3. *Hvordan vurderer statsråden FFIs uavhengighet som faglig rådgiver i en sak der instituttet både har gitt flere millioner kroner i støtte til selskapet, mottatt betaling fra samme selskap, og samtidig får tilgang til FoU-midler knyttet til det samme samarbeidet?*

FFI er forsvarssektorens egen forskningsinstitusjon. FFIs forskning skal være troverdig og ha integritet. FFI skal levere forskning, uavhengig forskningsbasert rådgivning, analyser og kunnskapsgrunnlag i tråd med rammer og behov definert i sektorens og instituttets planer.

Generelt finansieres FFI gjennom bevilgninger over forsvarsbudsjettet, tilskudd og overføringer, samt oppdragsfinansiert aktiviteter, primært mot forsvarssektoren.

FFI har både teknologisk kompetanse og kunnskap om Forsvarets behov og er derfor et bindeledd mellom Forsvaret og industrien. Det etablerte «trekantsamarbeidet», hvor industri, Forsvaret og FFI samarbeider for å utvikle løsninger Forsvaret har behov for, har gitt Forsvaret og allierte sentrale kapasiteter. Jeg er opptatt av at det skal være kort vei fra Forsvaret har et behov til en løsning er på plass. For å oppnå dette er samarbeidet mellom industri, FFI og Forsvaret en forutsetning. Et slikt samarbeid fordrer at samtlige parter har en klar og ryddig rolleforståelse.

I denne saken har FFI sammen med selskapet Watchbird utviklet SAFEGaiter etter et identifisert behov hos Forsvaret, slik trekantmodellen legger til rette for. Som omtalt i tidligere svar fra meg i saken, mottok selskapet midler for å teste maskene i Ukraina gjennom et innovasjonsprogram i regi av FFI. Selskapet er også blitt tildelt FoU-midler av departementet for utvikling av en CBRN-sensor og har betalt FFI for testing knyttet til dette, slik modellen for oppdragsfinansiering legger til rette for.

Jeg viser til at i denne konkrete saken har FFI beklaget at det ble sendt en anbefaling for SAFEGaiter til departementet da dette ansvaret tilligger Forsvaret.

4. *Ser statsråden behov for å endre eller tydeliggjøre FFIs rutiner for habilitet, rolleavklaring og åpenhet i samarbeid med private aktører som samtidig søker offentlig støtte?*

FFI oppgir at de siden 2024 har arbeidet med å ta frem nye retningslinjer for arbeidet med holdninger, etikk, ledelse og verdier (HEL-V). Som omtalt over ble HEL-V satt i kraft 10. februar 2026, og skal jf. FFI styrke kompetansen rundt habilitet, rolleavklaring og åpenhet med private aktører som søker offentlig støtte. Der det gamle regelverket i større grad henviste til øvrige dokumenter og lovverk er det nye regelverket jf. FFI mer operasjonalisert og mer utfyllende i omtalen av blant annet habilitetsvurderinger.

Departementet vil som en del av etatsstyringen ha dialog med FFI om implementeringen av nye retningslinjer, herunder om og på hvilken måte FFI har etablert internkontroll som sørger for etterlevelse av reglene.

5. *Ville departementet etter statsrådens vurdering ha behandlet saken annerledes dersom de forhold som er omtalt ovenfor hadde vært kjent på tidspunktet for regjeringens beslutning 19. august 2025?*

Departementets beslutning sommeren 2025 var basert på Forsvarets anbefaling, at produktet var utviklet i samarbeid med FFI og at FFI gjennom en rapport bekreftet at produktet var egnet til sitt bruk. I tillegg hvilte beslutningen på at det forelå flere brev fra ulike ukrainske sivile og militære enheter som bekreftet et behov for maskene, samt at selskapet planla produksjon i Ukraina. Beslutningen i januar 2026 om å likevel ikke anskaffe SAFEgaiter skyldes først og fremst endrede ukrainske prioriteringer og Forsvarets fornyede anbefaling som departementet mottok i desember 2025. Forhold som er omtalt over ville inngått i departementets beslutningsunderlag sommeren 2025 hvis de var gjort kjent for departementet, men ettersom det ikke var tilfellet er det ikke mulig å svare på hvilken vekt disse forholdene ville bli tillagt.

Øvrige forhold

Vedlagt dette brevet følger FFIs redegjørelse fra 25. januar 2026 som etterspurt av komiteen, samt en oppfølgende redegjørelse mottatt 3. februar 2026. Disse er unntatt offentligheten jf. § 15 første ledd.

Når det gjelder meroffentlighet i dokumenter som omhandler saken har departementet mottatt flere innsynsforespørsler. Departementet har allerede innvilget delvis innsyn i flere dokumenter, og har fortsatt enkelte til behandling. Departementet vurderer meroffentlighet, jf. § 11 i offentlighetsloven, som en del av den ordinære saksbehandlingen av disse innsynssakene.

Med hilsen

Tore O. Sandvik

Dokumentet er signert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

Vedlegg